

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre	10	—	kr.
Felévre	5	—	"
Negyedévre	2	50	"
Egy órára	1	—	"

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ**
 Hirdetési díj:
 Négyzetes betűkért 5 kr. Nagyobb betűkért 6 kr. Hosszabb hirdetések alkalmanként jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg- és más külön hozzájárulást 30 kr.

A tolonczok.

Debreczen, decz. 3.

(W. F.) Megesik a szívünk, ha látjuk tár-adalmunk e szármalmas alakjait, kiket a rendőri krónika toloncz gyűjtő-névvel foglal össze. Páriái ezek az emberiségnek, rongyos, beteg egyének, a kik végig járják a félországot, s minden éjjelt más fogházban töltnek, a míg visszaküldik őket rendőri felügyelet mellett illetőségi helyeikre.

Oda is megérkeznek. Hát most? Minden ember megvetéssel fordul el a csavargótól; arról, hogy munkát kapjon, szó sincsen, hiszen ki fogadna cseledjének egy toloncz csavargót? Így azután, ha esetleg még volt benne egy kis csirája a jóra való hajlannak, az csakhamar kivesz belőle és tényleg gonosztevő, tolvaj, rabló, hamisító, valik az ilyen csavargóból. És elszomorodunk, ha a rendőrség vagy csendőrség krónikáját olvassuk. Sok ilyen szerencsétlen talán azért követi el a büntetést, mert megvetve az ilyen nyomorult szabadságot, a melyben éheznie kell, tudja, hogy elítélik, elzárják és akkor legalább meleg szobája és főtt étele lesz.

De egy másik szomorú jelenségnél elidőzője ez az ide-oda tolonczolás: a szocializmusnak. — Nem azt a szocializmust értem, mely a hangzatos elvek, magasztos eszmék kivételére a népgyü-

léseknél, röpiratoknál és ujságoknál tovább nem megy, hanem azt, a mely szocializmusnak hívei egy csapással szeretnék megváltoztatni a világrendet, a kik előtt nem szent sem az Isten, sem a haza fogalma, a kik magokat kozmopolitáknak mondják, a kik pusztító eszközökhöz is készek nyulni minden pillanatban, hogy magoknak a burzsoá romjain kényelmet és jólétet alapítsanak.

Hiszen nagyon szép és dicső elv az egyenlőség, testvériség, csak az a baj, hogy azt mindenki felfelé szereti érvényesíteni. Azt pedig csak belátják, hogy az a munkás ember, a ki egész életén fáradozott, dolgozott, hogy öregségét biztosítsa, hogy családjá jövőjét megállapítsa és öreg, tehetetlen napjaiban élvezhesse szorgalma gyümölcsét, nem adhatja oda, annak az egyenlő élvezeteket kívánó legénynek, azért, mert az szocialista.

De viszont be kell látnunk, hogy az ilyen, a sors üldözötte, vagy ifjúkori bűne, ferde nevelése folytán csavargóvá lett emberben méltán támadhat a keserűség érzete, mikor dolgozni akar és nem kaphat munkát; mikor becsületes akar lenni és nem tud, mert nem engedik. És ezzel a keserűséggel már kicsirázott lelkében a szocializmusnak az a második, veszélyesebb faja. Ekkor már azt kívánja, hogy ő is egyenlő legyen minden tekintetben a gazdaggal, hogy ő is végigélje mindazon élvezeteket, melyek

ama gazdagnak rendelkezésére állanak. És hogy célját elérje, nem tekint az eszközöket, a módokat, hanem eltekintve mindentől, vakmerően a kitűzött cél felé halad.

Ez a cél pedig lehet más, mint a világrend megdöntése és annak romjain egy újnak megalapítása.

Talán messzire is mentem a látszólag csekély fontosságú tolonczügy következményeinek vizsgálatában. De a mit itt elmondtam, az nem rémlátomány, ennek a tolonczügy további illetén elhanyagoltsága mellett be kell következnie.

Mert nem csekély azoknak a száma, a kiket az egyes városok és községek rendőrsége toloncz néven ide oda szállít, sőt ellenkezőleg, napról-napra szaporodik, nagyobbodik ez a szomorú szám, s a tömeg nagyon hajlandó vezetőknek szavára hallgatni, s ha kell, a rosszat, a helytelen is elkövetni. Már pedig a demagógok, agitátorok nem nyugszanak, ingerlik, lázítják a népet a cselekvésre. Szemére vetik tétlenségét, megmagyarázzák neki, hogy kezében a hatalom, a felségjog, és egyéb minden; szoval, hogy a demokráciának teljes és feltétlen uralmat, fensőbbiséget kell biztosítani.

De hát nem a bajokat kellene felsorolnunk, hanem azokat a módokat, a melyekkel segíteni lehetne a bajokon.

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Katona temetés.*)

Egy katona halt meg. Jó fiu volt szegény, Jók-dvü, mulatos, vig falusi legény. Dalos volt a kedves, dalos volt az ajka... Meghalt... A szenvedés meg se látszott rajta.

A kapitány urhoz öreg asszony megye, Most jött falujából nagy, ponyvás szekeren, Meghalt a gyermekem... adjak vissza nekem, Hadd nyugodjak ott hon a szülőföldjében.

Szólt a kapitány ur: Mért vinné el néni? Szébb temetése lesz itt minálunk neki, Ékesen, díszesen kivonul a század... Szép a temetése a magyar huszárnak.

Bús katonazene lesz a siratója, Meghajlik a század büszke lobogója, Koszorút is tesznek fejfa tetejébe... A magyar huszárnak szép a temetése.

Öreg asszony felel s megreszket a hangja: Ismerősek neki a falunk harangja, Jobban megsajnálják, jobban megsiratják, Még a temetőt is jó barátok lakják.

*) A decz. 1-én tartott főisk. ünnepélyen felolvasott versfüzérből.

Koszorút is kap majd mezei virágból, Könnyet is egy kedves szöke kis leánytól, Tudom: azt a könnyet odalenn megérti, S édesebb lesz akkor a nyugovás neki.

Farkas Imre.

Asszonyháboru.

A Debreczen tárczaja.

Irta: Rudyard Kipling.

A házasságban mindig eljön egy bizonyos időpont, a mikor némi reakció mutatkozik. Ez a reakció lehet nagyobb, lehet kisebb, már a szerint, a mint, de előbb-utóbb bekövetkezik és a házastársaknak e öre kell számolniuk ezzel, ha nem akarják, hogy aztán egész életük ki ne zökkenjen a rendes kerékvágásból. Cusack-Bremmleknél ez a reakció házasságuk harmadik évében mutatkozott. Bremm mindenha könnyelmű fráter volt, mihelyt azonban belevezett a házasság révébe, mint'érj lett. Az is maradt mindaddig, a míg a baby meg nem halt és Mrs Bremm gyászruhát nem öltött. Az asszony aztán lesoványodott és gyászolt, mindig csak gyászolt, mintha gyermekének halála a világ-egyetemben ütött volna léket.

Bremmnek talán vigasztalnia kellett volna nejét, Meg is próbálta, de mentül inkább vigasztalta, annál inkább és jobban epekedett szegény, úgy, hogy Bremm egyre kedvetlenebbül kezdte magát érezni. A

tény az volt, hogy mindkettőjüknek sürgős szükségük volt valami erősítő gyógyszerre.

És ezt aztán meg is kapták. Mrs Bremm most már józutt nevet az egész dolgon, akkor azonban legkevésbé sem találta nevetségesnek a históriát.

A dolog tudniillik úgy történt. Mrs. Hauksbee hirtelen megjelent a látóhatáron és tudta mindenki, hogy a hova ő jön, ott vihar van készülődés. Simlában épp ezért nem hívták maskeppen, csak úgy, hogy: „Vészmadar.” Amennyire a magam tapasztalatából tudom, ezt az elnevezést ötszörösen is megérdemelte. Kicsike, barna, sovány teremtes, ugyszólván csupa csont és bőr, egyebe se volt, csak nagy élénk, ibolyakék szeme és egész valójában az a különös báj. Ha valaki egy tea-társaságban csak a nevet ejtette ki, — minden asszony, aki a szobában volt, fel-pattant ültéből, no és mondhatom, nem igen áldotta a lelki üdvösségét. Okos volt, élezes, szellemes, szporkázó, hogy h-tedhet országban is ritkította parját, de száz ördög lakozott a lelkében. Bizonyos körülmények között a saját neve iránt is tudott barátságos lenni, de hát ez nem tartozik ide.

Bremm a baby halála után, mikor már nagyon is rosszul kezdte magát érezni otthon, odaadta magát a legfektelenebb szabadságnak, míg végre is Mrs. Hauksbee behálózta őt.

Nem volt semmi érdeke sem, hogy hódításat eltitkolja. Legfoglalta őt egész nyilva-

Első és legfőbb kötelessége volna a társadalomnak arról gondoskodni, hogy a tolonczolás ügyében oly lépések történjenek, amelyek e nagy, megoldatlan társadalmi probléma megoldását siettesk. Nagyon üdvös intézmény volna, nagyobb városokban a dologházak alapítása, amelyekben az ilyen tolonczokat el lehetne helyezni és munkával ellátni, vagy pedig kitanítani valamely mesterségre, úgy, hogy kikerülve onnan, tisztességesen megkereshessék kenyerüket.

Szükséges volna ehhez az állam, a kormány kózzájárulása finanziaális tekintetben és az egyes városi hatóságok erkölcsi támogatása. Ha minden nagyobb városban a polgármester és egynéhány tekintélyes ember kezébe venné az ügyet, nem nagy anyagi áldozattal sokra lehetne menni. Ilyen célra nem lesz a társadalom szűkmarku, természetesen példa kell, mert akarki kezdeményező lenni nem akar.

De a dolog nem tűr halasztást. A viszonyok mindennap rosszabbodnak; intézkedésre van szükség mihamarabb, s azoknak, a kik a társadalmi élet élén állanak, erkölcsi kötelességök és emberi hivatások is e tekintetben a kezdeményező lépéseket megtenni. A többi aztán menni fog.

BELFÖLD.

Bartha Miklós diadala. A gyulai választás Bartha Miklós fenyves diadalával végződött. A kormánypárt minden erkölcsöse ellenére a függetlenségi eszmék e kitűnő bajnoka győzött.

Bartha Miklós 91 szavazattal megválasztott Gyula képviselőjévé.

Barthára esett **645**, Bodokyra **554** szavazat.

A lelkesedés a városban leihatatlan, Barthát határtalan módon ünneplik.

nosan, teljesen a maga számára. Együtt lovagoltak ki ketten, együtt sétáltak, s csevegtek. Rendeztek pikniket, ebédet, csakugy kettesen, míg végre az emberek összeránczolván homlokukat már azt mondták, hogy »Schocking!»

Mrs. Bremmil pedig odahaza maradt és sirt, egyre sirdogált halott baby-je üres bölcsője mellett. Egyebet nem tudott csinálni. Végre egyszer aztán körülbelül nyolcz nagyon kedves és szeretetreméltó barátja felvilágosította őt a helyzetről, hogy valahogy el ne kerülje a figyelmét ez a gyönyörű história. Mrs. Bremmil nyugodtan hallgat a őket végig és meg meg is köszönte baráti szíveségüket. Nem volt ugyan olyan okos, mint Mrs. Hauksbee, de ostoba se. Megőrizte a titkot és egy szót se szólt Bremmilnek arról a mit hálolt. És ezt jegyezzék meg, hölgyeim. Hosszu lére eresztett beszédekkel mondani a férjnek és sirdogálni előtte, nem vezet semmire. Ha Bremmil odahaza maradt, a mi ugyan nem igen gyakran szokott történni, sokkal kedvesebb volt irányában mint egyébkor; ez pedig csak bűnös voltat bizonyította. A kedve kedések erőltettek voltak, részint azért, hogy a maga lelkiismeretét, részint, hogy Mrs. Bremmilt megnyugtassa. Egyiket sem érte azonban el vele.

»Mr és Mrs Cusach-Bremmilt szivesen látja lord és lady Lytton, július 26-án este fél tíz órakor petherhofi kastélyukban.« — Lenn, a kártya bal sarkában: »Táncz is lesz.«

— Én nem mehetek el, — szólt Mrs

KULFOLD.

Dreyfus—Eszterházy. A szenzációs döntés bekövetkezett. Hiteles alakban nem ismerjük még a Pelliux tábornok által beterjesztett jelentés egész tartalmát az Echo de Paris azonban az egész ügy alatt kitűnően informálnak bizonyulván, mai jelentését is olyannak tarthatjuk, amelyet aligha fognak megczáfolni.

Az Ördög-sziget szerencsétlen lakójának ügye nem kerül revízióra és Eszterházy ellen az eljárást ebben az ügyben beszüntetik.

Scheuerer-Kestner, aki a nagy, emberbaráti akciózt megindította, az ügyet még csak most készül a szenátus elé vinni. Az igazomnak tehát még nincs vége, sőt valószínű, hogy igazában csak most kezdődik.

A görög zavarok. Athenből jelentik: Az ellenőrző bizottság munkálatára vonatkozó híresztelések, mint a legjobb forrásból jelentik, teljesen alaptalanok. A bizottság tagjai a tárgyalásokat titokban tartják és egyikük sem tett közléseket hirlapirónak. A való az, hogy a bizottság munkálatai még mindig az előkészítés stádiumában vannak, mivel a görög állam bevételeiről mielőtt konkrét javaslatakat tesznek. Az ellenőrzési tervezetet melyet Streil pénzügyminiszter kidolgozott a bizottság nem fogadta el, mivel a bevételek, melyeket a bizottságnak rendelkezésére bocsajtott, nem mindig rendszeresen folynak be. Valószínű, hogy a bizottság ez év végéig előre nem is készül el a munkálatokkal. **K. E.**

Válságos idők Szerbiában. Ezek ugyan meglehetősen gyakoriak a kicsiny Balkán-félszigetben, de be kell számolnunk róla minden alkalommal. Jelenleg Szerbia az új skuptina-választások előtt áll és a Gyorgyevicskabinet helyzete nagyon súlyos, mert majdnem az összes pártok ellene vannak. Gyorgyevicsnek jó szádekái vannak, de nem tud menni semmire, mert nagyon népszerűtlen és így kilátása sincs arra, hogy az új választásoknál többséget szerezhesen magának. Gyorgyevics lemondása tehát aligha fog sokáig késni és már utódját is emlegetik Beimarkovics tábornok, volt regens székelyében. Különbösen van, hogy Sándor király, aki atyjával Nisből már visszaerkezett Belgrádba, a népökben bizalmának valamely jelet fogja nyilvánítani a Gyorgyevics-kabinet iránt, hogy a válság híreket ezzel elnémítsa.

Bremmil — nagyon korán volna már is szegény kicsi Florriem után, de te csak menj el, Tom.

Összintén mondotta e szavakat és Bremmil azt felelte, hogy legfőkébb egy kis időre talán majd elnéz oda. Ez hazugság volt, Mrs. Bremmil rögtön észre is vette. Sejtette — es egy asszony sejtéme többet ér, mint a férfi meggyőződése, — hogy ferje kezdetől fogva el volt határozva rá, hogy odamegy, még pedig Mrs. Hauksbee-vel együtt. Szobájába vonul, hogy fontolóra vegye, mit csináljon, végre arra az eredményre jutott, hogy a halott kis gyermek emlékezete távolról sem oly nagy jelentőségű, mint az élő férjnek szeretete.

Megcsinálta a tervét és annak sikerétől tett függővé mindent. A megfontolás eme órájában jutott arra a felfedezésre, hogy aipoosan ismeri Tom-ot. A szerint cselekedet: is. — Tom, — szólt — július 26-án este Longmore-eknél leszek. Jobb volna tehát, ha a klubban vacsoráznál.

Igy aztán Bremmilnek nem kellett ürügyet keresnie, hogy Mrs. Hauksbee-vel együtt elmehessen az estélyre. Hálásnak kellett lennie neje iránt és végtelenül kicinknek, meg nyomoruságosnak tűnt fel a saját személye önmaga előtt. Ez pedig egészséges volt. Őt órakor lóháton elment hazulról. Felhatkor pedig egy nagy kocsit állt meg a kapu előtt, Mrs. Bremmil számára. Olyan asszony volt ő, aki tudott öltözködni. És nem hiába volt szüksége egy teljes hetre, hogy toilletjét összeállítsa, ez aztán a maga nemében remek

Az osztrák események.

— Budapesti levél. —

decz. 3.

Bécsből megerősítik azon értesülésünket, hogy a provizorium nem jön létre és a parlamentet el fogják napolni. Így tehát Magyarországnak önállóan kell intézkedni a kiegyezés dolgában.

Az osztrák köröket egyébiránt első sorban a prágai események és az ott kihirdetett statárium érdekli. Az ottani eseményekkel szemben háttérbe szorulnak a Gautsch-kabinet nehézségei, melyek óráról-órára nagyobbodnak.

A jobboldali pártok parlamenti bizottságának ülése felől hírlik, hogy Gautsch arra magával hozott egy készen megfogalmazott kommunikét, melyre nézve a bizottságot arra kerte, hogy azt tegye magáévá. E kommunikében az foglaltatott, hogy a bizottság a kormányt támogassa.

Jaworszky, a bizottság elnöke erre kijelenti, hogy ezt a bizottság nem teheti így egyszerűen, — míg bizonyos garanciákat nem nyer.

Gautsch báró miniszterelnök erre kijelenti, hogy minden államfentartó pártnak kötelessége a kormányt a legnehezebb teendők ellátásában (kiegyezés, budget, unjonozás) támogatni.

A bizottság azonban nem adott Gautschnak semmiféle biztosítékot erre nézve.

Délután Gautsch báró miniszterelnök a német ellenzék partok végrehajtó-bizottságának ülésén jelent meg.

A konferencia eltartott három óráig de pozitív megállapodásra nem jutott és ezért holnap folytatják. Kiszivárgó hírek szerint sikerülni fog a kormányának a baloldalal vala melyes megállapodásra jutni Gautsch arról társzik, hogy a lengyel klub segítségével melyet a jobboldalról ki akar vonni, a baloldallal csináljon magának többséget.

Hogy fog-e az neki sikerülni, igen kétséges, mivel a jobboldalon erősen farja magát a szolidaritás és az elnökség megtartása és a Fekenhayn érvényben maradásáról lemondani semmi körülmények között sem akarnak.

A mai többségen egyébként hangoztatják hogy a centralis parlament egybehívása az idén mellőztessék.

Ennek a verzióknak van legtöbb hihetősé-

mű is volt. Én nem tudom úgy leírni azt a félgysz-toiletet, de olyan ruha volt, amilyenre a divatlap azt szokta mondani, hogy: müredek, egyszerűen nagyszerű. Eleinte nagyon furesán, kellemetlenül érezte magát, de amikor a belenézett a nagy tükörbe, megvolt az az elégtétele, hogy soha életében nem látta magát még olyan csinosnak, mint akkor.

Longmoresektől, a vacsoráról elment Peterhofra — kissé későn ugyan — a táncmulatságra. Persze, hogy Bremmil ott volt a karján Mrs. Hauksbeével. Arczába szökött a vér és mikor az urak tolongtak körülötte, hogy egy-egy táncot kikönyörögjenek, szinte ragyogott szépségében. Lefoglaltatta valamennyi tánczát — háromnak kivételével. Egyszer a tekintete találkozott Mrs. Hauksbee szemével és akkor tisztában volt vele hogy harc lesz ottan, harc — életre halálra.

Mrs. Hauksbee némiképp hátrányban volt, mikor megkezdődött a küzdelem. Bremmil kissé nagyon is zsarnok módon bánt el addig, úgy hogy az már bosszankodott is mintta. Hozzájárult még ehhez, hogy soha még oly bajosnak nem látta a feleségét. Míg az asszony néhány ural sétálgatott a teremben Bremmil rája meresztette szemét és mentől tovább nézte annál üressébb lett pillantása és annál jobban volt elragadtatva tőle. Alig tudta elbinni, hogy az ugyanaz az asszony, a ki fekete szövet ruhájában reggelijénél odahaza csendesen sirdogálni szokott.

Mrs. Hauksbee minden lehetőt elkövetett hogy megakadályozza, de Bremmil a második

ge és minden jel arra mutat, hogy az osztrák kormány a 14-ik paragrafus alapján fog kormányozni.

Délután 4 órakor a keresztény szociálistá-párt gyűlt össze klub-konferenciára.

Most nyerem az értesülést a keresztény-szociálisták köréből, hogy Gautschnak sikerült már megegyezni a német liberalisokkal, a keresztény-szociálistákkal, a német néppárttal továbbá a katolikus néppárt és a lengyel klub több tagjával, kikkel 216 szavazata van.

Statárium Prágában.

Az osztrák kormány ma a prágai zavarások folytán Csehország fővárosa és annak környéke felett kihirdette a statáriumot és rögtön itélő bíróságokat állított fel. A cseh metropolisban oly aggasztóra váltak a viszonyok, hogy a kormánynak más kibuvója nem maradt a véres eseményekkel szemben, de a végső intézkedés folytán másrészt annyira megnehezítette a saját helyzetét, hogy abból meg nehezebben fog egerutat találni.

A roppant fontosságú eseményekről a következő tudósítások érkeztek.

Az osztrák miniszterium a Prágából, még a tegnapi est és éj folyamán érkezett tudósítások folytán még az éj folyamán foglalkozott a teendővel. Gautsch báró éjfékor valamennyi miniszternek meghívott küldött egy ma délelőtt megtartandó miniszteri tanácskozásra.

A miniszterek még kilencz óra előtt jelentkeztek a belügyminiszteri palotában, de ekkor meghívták G a u t s c h báró miniszterelnököt és W e l s e r s h e i m b gróf honvédelmi minisztert az uralkodóhoz, kinek beható jelentést tettek a prágai eseményekről és felhatalmazást kértek a statárium kihirdetéséhez.

Az audiencia után — háromnegyed 10 órakor — megtartott a minisztertanács, mely husz perczig tartott és a melyből a következő hivatalos közlés bocsátott ki:

Az éj folyamán érkezett azon hír folytán, hogy Pragában és külvárosában a zsempély- és vagyonbiztonság komoly veszélyben forog, a miniszterelnök, mint a belügyminiszterium vezetője, egyetértve az igazságügyi miniszterrel, a minisztertanács egyhangúan hozott határozata alapján elrendelte a statáriumot Prágában és Karolinenthal. Zis-

kow, Weinberge és Smichow kerületekben, a büntető eljárás 430. §-ának alkalmazásával és a nyilvános erőszakosság büntetése az osztrák állami alaptörvény 85. §-ában meghatározott minősítése szerint.

A rend és biztonság fenntartására szükséges katonai intézkedések megtörténtek.

A statáriumra vonatkozó hirdetményt már délelőtt kifüggesztették az utcasarokokra. A hirdetmény tartalmazza a kormány rendeletét, továbbá pedig az foglaltatik, hogy hogy mindazok, a kiket csödülesen vagy rablással rajtaernek, a statárium értelmében agyonlővetnek.

A hirdetményből az is kitűnik, hogy egy katonai kormányzót (Grüne Károly gróf hadtestparancsnokot) prágai parancsnokká neveznek ki és mint ilyen rendőrhatalommal fogják felruházni.

Az osztrák képviselőházban ma ismét nagy számban egybegyűlt képviselők sorában a provizorium kihirdetésére vonatkozó hír nem kellett nagyobb emóció, mivel várták a kormány ezen intézkedését. Az ifju cseh képviselők gnyosán mondogták:

— Kár, hogy csak Prágára hirdették ki a statáriumot, egész Csehországban kellett volna. Egyébként az a véleményük, hogy már néhány nap múlva be fogják szüntetni a statáriumot.

Ő Felsege ma d e Krieghammer közös hadügyminisztert és Ütkül-Gyllenband gf. bécsi hadtestparancsnokot külön kihallgatáson fogadta. Ennek tárgyat a prágai zavarok helyreállítására szükséges katonai intézkedések különösen pedig a prágai helyőrségnek nagyobb mérvű megerősítése képezte.

Zavargások Csehországban.

A szerdai órak hosszat tartott zavarásoknál a tervezett előkészítés félreismerhetetlen volt. A furkós botokkal, késekkel és kövekkel felfegyverkezett tömegek élén mindenkor a legelső urak vonultak és a zavargókat időről-időre a következő szavakkal buzdították.

— Halál a németekre! Üssétek agyon ezeket a német kutyákat!

Cseh körökből ma azt a jelszót adták ki, hogy a németek és zsidók üzleteit és lakásait fogják ostrom alá. A németek ily körülmények között a mai este elé nagy felellemmel és retteggel tekintenek.

táncz után már odament a feleségéhez és felkérte a tánczra.

— Azt hiszem, elkésett már Bremmil ur, — és pajkos tűz csilámlott fel a szemében.

A férj ekkor könyörgésre vette a dolgot míg végre aztán különös kegyelemképpen megkapta az ötödik keringőt. Szerencséjére ő se foglalt le senkit erre a tánczra. Tehát tánczoltak együtt. Halk mozgás keletkezett a teremben. Bremmilnek volt róla halvány fogalma, hogy a felesége jól tánczol, de hogy ugy tud tánczolni, arról nem is álmodott. Mikor visszavezette a helyére, Tom, nem mintha joga lett volna raja, de különös kegyelemképpen meg egy tánczot kért és Mrs Bremmil így szólt:

— Mutasd csak a tánczrendedet, kedves Tom.

Odaadta, mint a rossz gyerek, a kit a tanítója rajtakapott a csinyen és most elkéri azt a haszontalanogat, a mivel játszott. Hat a tánczrendben meglehetősen uralkodott a »H« beüt, még a szupénál és az diszgett ott, Mrs Bremmil mitse szólt, csak megvetőleg mosolygott és a cseruzájával a 7. és 9. szám mellől kitérült két »H« beüt és aztán visszaadta a kártyát az áthuzott »H« fölé a maga nevért írta: azt a nevet, a melyiken férje a legbizalmasabb együttlétkben szokta volt őt szólítani s a melyiket kettőjükön kívül más nem is mert. Majd megfenyegette az újjával és nevetve így szólt:

— Ó te rossz ember!

Mrs Hauksbee hallotta e szavakat és be-

ismerte magában, hogy bizony ezáltal ő húzta a rövidebbet. Bremmil hálásan megköszönte a 7. és 9. tánczot. A 7-et tánczolták is, a 9 en át pedig csevegtek egy félreeső zugban. Hogy mit mondott Bremmil és mit tett a feleség, ahhoz senkinek semmi köze. Mikor a zenekar rahuzott egy tüzes gyorspolkára, kimentek ketten a verendára. Bremmil a felesége kocsija után nézett, az pedig a ruhatarba ment. Ekkor lépett hozzá Mr. Hauksbee.

— Hsz ön partnerem a szupénál, Mrs. Bremmi?

Bremmil p-pacs-piros lett és nagyon ostoba képet vágott.

— Ah, mondá, elnyujtva minden hangot — én hazamegyek a feleségemmel, Mrs. Hauksbee. Azt hiszem, ön téved.

Mivelhogy férfi volt, úgy tett, mintha Mrs Hauksbee maga volna a hibás.

Mrs Bremmil visszajött a ruhatarból, vállán prémes altavetője, fáján pedig fehér habos csipkekendő. Ragyogott az arca és volt is oka raja. Aztán ketten eltűntek a homályban, Bremmil szorosán a kocsii mellett lovagolt.

— Ekkor Mrs Hauksbee, ki egy kissé sápadtónak látszott a lámpa fényénél, így szólt hozzám!

— Szavamra mondom önnek, hogy a legostobább asszony könnyen banik el a legokosabb férfival is; de nagyon okos a zszonyoknak kell lennie, a ki egy számmal akar elbánni.

Ezzel aztán szupéhez ültünk . . .

TARKA ÉLET.

Disznótör után.

Sáros utcán botorkál
Egy magános lámpa.
Belepottyon — oh be kár —
Olykor a nagysárba.

Ujra föltápszkodik
S tovább menni próbál,
De bizony a második
Nyomban tántorog már.

Buza helyett a nyáron
Terejnen csak dudva,
Hogyha az en lámpásom
Jól be nincsen rugva!

De ni egy másik vandor
Bandukol mellette.
Biz' a nem más: a kántor . . .
Hm, hm, teringette!

Sebestyén diák.

Csörgő Sándor talyigás levele Túczok Mihály budapesti bőrkocsishoz.

Tisztelem kedves komám uramat minden csalággal. Hat a sárga kehes-i még? Kelt András napján Debreczenbe.

Azonba mikor felkötözött komám uram Pestre, aszonta, hogy csak az nyugoti mivelésig kedvir teszi, akkit el akar salyátítani; osz engem is hitt. No azir kár vót oan messi menai, mer mán itt hejbe is mekkezdődött Debreczenbe. Útörtint, hogy Gyuruczi komámát Andrásnak híjják, meg affját is. Tennap oszt ekkis pálinkát fizetett Aronnál, aut hogy megittuk aszonta, hogy másnap, mán hogy ma, szívesen lát a neve napjára. Csire saugor is bejött, meg meg ittunk. Hat eczer ehun ni, elővesz egy ússágot, oszt olvas. Aszongya hogy Bécsbe a rácz ránczba kitört a követek kőszta a virtus. Nem emlíkszek jól ippeg, hogy hogy olvasta, csak a vót benne, hogy egy Volf névű német követ az elnököt ugy kódőkön rugta, hogy a girinczin hencserget, valami Sönerer meg Bádényinek akkapczájával törülte ki az órát. De még a vót csak a szip, mikor Volfot meg a rendőrök a lábánál fogva húszták kifelé, mer még akkipírul is lement a máltér, oszt az első lábára is messantult. Lekker megintelen az elnöknek a két első fogat ütötte ki egy csuporral akkibe kulimáz vót, oszt egy bajjal a kettejü sasnak is besubiczkolódott a sárgája. Egy Lú Eger nevezetű nem avatkozott egízen bele a közmivelődésbe, csak meghúzta magát mormogva egy szegletbe, oszt ostort font a kitipett hajakból. Ekközbe mien furcsán tituláztak egymást. Aszongya hogy aszontak: lendrian, muezig, nasz, disztó, kutya, isz ki, döggj meg, czoki akaszd fel. Montak ott még furcsábbakat is, mer ezek csak a szelidje, akkit em itettem. Elig a hozzá, hogy nagyon szip lehetett. Mingya montam is Csire saugornak, ahogy Gyuruczi komám elhatta az olvasást, na saugor eszt mepprobájjuk.

Igen mer mir azir, hogy éppen kedves komám uramtól hallottam, hogy Pestre is Bécsből megy az nyugoti mivelésig. Na hat e tessz a. Most már Debreczenbe is eljött a híre, hát nem akarunk hátrább maradni komám uramnál, mink is elsalyatitjuk.

Estére csakugyan elmentünk Gyuruczi komámhoz. Vótunk vagy nyöczan felöltött firfikak, mer ott vót a ragyas Varga, a vikony nyaku Paczal Pali, a santa Karikas, a görbe mejjú Riczu Pap, a torza fejű Czirok Miska meg osztan én Csire saugorral. Per-za hogy Gyuruczi komám is otthon vót a fájával együtt.

Az ellátásu megvótunk eligedve, mer vót jó Tokány, meg zsiros piritós, aut bor rogyásig. A mint vige vót a vacsoránk, mingya mekkeztem a pallamente. Aszondom Czirok Miskának, ne igyal annyit te lengyel disznó. Ne ugass, löki vissza. Csire saugor meg Riczu Papot érdekelte a val a szóval, hogy

holló mongya a szemednek: gojó, be jó. Mingyá nyakon vágta irta, hogy a torkára szaladt a saugornak a bagó. Mán eszt nem nízhettem titlenül, kipen vágam a bal pofán. Nekem jön erre, oszt meglök, fogna a hajamat, de tavaj elvitte a tífucz, nem akatt a kezibe semmise. Alig nizek körül, hat mindenik a maga párjával foglalatoskodik. Gyurici komám Paczal Palinak a mejjin tégyel, a fiya meg ehen hozza a lőcsöt oszt búbon nyomja vele Karikast, igen mer ott szoritotta Csire saugornak, ahun legjobban filti; attóbbi is ugyancsak tapogattya egymást. Elig szípen dőzöztak, alig tudtam túllök kiugrani az ajtón. Azota nem láttam őket.

Ammint haza irtam, mingyá bementem az istállóba a lúho. Hat látom, hogy jár az odala kifelé befelé, mint az asztal fűjök. E mán baj. Sijetek az asszonyho. Zsuzsi tece... micsináltal evel a lúval? De mán akkor szaladt, mer a tekintijt fel szoktam tartani a háznal. Haza ment az annyáho, még ma se mert előjönni.

Magam hittem osztán el a lúdoztort, de nem irtam véle semmit, mer be vót rugva, aszonta hogy nincs ennek a lúnak egyéb baja, csak hogy keresztbe van benne a csikó. Nihi... mondok, hiszen artány ez a lú. Nem akarta hinni, csak akkor győződött bele, mikor megtapogatta.

Maj ha jobban lessz a lú, megint irtok, addig kügygyik mássát ennek komám urom. Friss jó egis-iget kívánok minnyájoknak.

Irtam hajbe
Csörgő Sándor
tajigás.

Kérvény drágasági pótlékért.

Az állami és államvasuti tisztviselők a napokban küldötték el a képviselőházhoz és az egyes szakminisztériumokhoz azon kérvényt melyet még őszi értekezletükön elhatároztak s a melyben az 1897 évi második valamint az 1898. év második felére drágasági pótlékért folyamodnak.

A Harmath Gergely értekezleti elnök és Kardos Albert értekezleti jegyző által aláírt érvényből közöljük a következőket:

A debreczeni állami és államvasuti tisztviselők értekezletet tartva elhatározták, hogy azon alázatos kéressel fordulnak a Mélyen Tisztelt Képviselőházhoz, kegyeskedjék felhatalmazni a m. kir. kormányt, hogy őket az 1897 év második felére és az 1898 év első felére drágasági pótlékban részesít-hessék.

A gazdák panaszaiból általánosán ismeretes, de a hivatalos statisztikával is bizonyítva van, hogy az idei év a mezőgazdaság és kivált a gabona termés szempontjából a legmostohábbak közé tartozik. A szűk termést nyomom követte a gabona árak hirtelen es hihetetlen felszökkenése hiszen a hivatalos tőzsei jegyzések e mult és folyó év között 50-90% nyi arkülönbséget mutatnak.

A nagy árak legalább némileg kárpótolják a termelőket az aratás csekély és silány voltáért, de mi tisztviselők a szűk termésnek mindjárt csak terhét éreztük, a minden téren fellépett drágaságot, a mely már már elviselhetetlenül súlyosodik reánk. A gabonaárak emelkedésével ugyanis lépést tartott minden-nemü élelmiszernek az értéke, így a hús és zsírszemleke a hüvelyes vetemény és főzelék féleke, kivált Debreczenben, melynek piaci viszonyai rendezetlenek és normális években sem felelnek meg a méltányos követelményeknek.

Debreczen város az utóbbi években mintegy gyötör medenczéje lett a legkülönbözőbb tisztviselői ágazatoknak. A kir. tábla felállítás, az államvasuti üzletvezetés ide-helyezése, a dohánygyár fölépítése s a főreáliskola államosítása és kiegészítése kultur mérnökség és anya könyvi hivatali szervezése stb. már eddig is megkétszereztek sőt megháromszorozták a városban a tisztviselői elemet s e számot csak növelni fogja az épülőben levő államvasuti gépjavitó műhely az ó 2000 főnyi munkásával és hivatalnoká-

val. — A lakosságnak ezen újabb elemei mind a piacra vannak utalva az elemi szerek beszerzése végett, — azonban a debreczeni piacz távolról sem bővült arányosan ez évről évre növekedő kereslettel. — A debreczeni és debreczenvidéki termelők különben is kevés tekintettel voltak és vannak a piaci fogyasztásra mivel inkább a nagyban vagy maguknak való termelést tartják szem előtt, a piacz rendszeres ellátásával a gazdaközönség keveset törődik. a piaczra rendes zörüvények között is csak a termés fölöslege vagy selejtje kerül; innen magyarázható, hogy a debreczeni élelmiszeri piacz minőség és mennyiség tekintetében is úgy ismeretes, mint a legkedvezőtlenebbek egyike.

A debreczeni piacz hiányai és bajai fő ozott értekekben mutatkoztak a folyó évben a semmi tekintetben sem kielégítő aratás után a folyó évi június hava óta napról napra drágul és silányul a kenyér, a péksütemények mindkisebbre zsugorodnak, a liszt ára a gabonáért is aránytalanul felülhaladja, a többi élelmiszerek árai is folyton emelkedő irányzatot mutat, ba mint az kitűnik a debreczeni városi vásárlégyelőség hivatalos kimutatásából, melyet eredetben a nagyméltóságú pénzügyminisztériumhoz benyújtott kérvényünkhez mellékelünk és a melyből legyen szabad csak a legjellemzőbb adatokat ideiktatnunk.

	1897 április	1897 október
Búza I. rendű :	7.50 — — 10.90	
Rozs I. rendű :	5.20 — — 7.20	
Diszósir ;	60-62.00 — — 63.00	
Szalonna ;	56-58.00 — — 70.00	
Zsemle liszt :	12.00 — — 18.00	
Lenese :	20.00 — 20.25 00 s. t. b.	

Ez adatok illusztrálására meg kell jegyeznünk, hogy rendes körülmények között a tavaszi árak szoktak a legmagasabbak lenni, melyeknek nyomasztó hatásától alig várjuk, hogy az őszi megváltson bennünket; az idén pedig a nyár és az őszi még csak növelte a tavaszi drágaságnak eléggé felpanaszolt terheit.

A nagy szükség és drágaság nehéz gondnal és gyötör aggodalommal tölti el lelkünket. hiszen mi, a négy alsó (VIII-VI) fizetési osztályba sorozott tisztviselők kedvező természetes normális piaci viszonyok esetén is csak körültekintő takarékossgal fedezhetjük a magunk és családunk szükségleteit fizetésünkben. Előre látjuk, kinzó bizonyossággal tudjuk, hogy az idej abnormis körülmények közti nincs mód és lehetőség minden napi szükségletünkön gondoskodhatni, előre látjuk és tudjuk, hogy kivált a tél folyamán, sőt általában véve az 1898 évi új termésig nem menthetjük meg magunkat a legkomolyabb anyagi zavaroktól és családunkat a szűkölköötéstől, kivált nem Debreczenben, a tisztviselőknek ezen lakás és élelmiszer tekintetében egyaránt rendkívül drága álmás helyen. Minden reményünket és bizalmunkat tehát a Mélyen Tisztelt Képviselőház és a nagyméltóságú m. kir. kormány kegyébe és jószágba vetjük, tisztelettel kifejezven azon alázatos kérésünket, hogy részünkre a folyó év hat utolsó és a jövő év hat első hónapjára szóló méltányos drágasági pótlékot engedélyezni méltóztassanak.

Alázatos kérésünk megajításakker talán pótlékot a Mélyen tisztelt képviselőház becses figyelmét felhívni azon jól ismert igazságra, hogy csupán az anyagi gondoktól ment tisztviselői kar végezheti kellő odadással a reábizott nagyfotosságú feladatokat, egyszerű mind finnépiesen biztosíthatjuk a Mélyen tisztelt Képviselőházat, hogy az állami tisztviselők iránt nyilvánuló illetén jó akarat szorongatott helyzetünkön való ezen segítség csak fokozni fogja mindnyájunkban a kötelességérzetet és a munkakedvet.

Ügyünket a Mélyen Tisztelt Képviselőháznak s a nagyméltóságú m. kir. kormánynak nemeslelkűségébe és bölcs jóindulatába ajánlvamaradunk

a debreczeni állami és államvasuti tisztviselők f. évi szeptember 26-án tartott értekezletének megbízásából.

Debreczen, 1897 október havában.

Ujdonságok.

Bay Gábor
kir. tábla bíró.

Szomoruan vesz-szük a hirt, hogy

Ludányi Bay Gábor kir. itélőtáblai bíró rövid három napi súlyos szenvedés után kidőlt az élők sorából. A köztisztletben álló, még élete dalén levő ember halála, öszinte és mély részvétet keltett város-szerthe, nemcsak azok között, kikhez személyes barátság vagy ismeretség fűzte. A megboldogott, Debreczen egyik ősi előkelő családjából származott, kit előkelő társadalmi pozíciója és nagy családi összeköttetése a közélet notabilitásai közé emeltek. Veje volt Fischer Nándor volt osztr. magy. bankigazgatónak. Alig 40 éves korában már táblabíróvá nevezetett ki, a mi fényes tehetőségét s törekvését bizonyítja. A többek között ő volt a h.-bőszörményi és környékbeli tagosítási munkálatok vezetője, a mellett több közhasznú egyetnek számottevő tagja, ki hivatalának korlátain kívül a közérdek önzetlen fáradozatlan munkáinak bizonyult mindaddig, míg csak a halál ki nem szőlította őt szerettei közül. A mélyen sujtót család a következőkben tudatja a gyászbeszétet:

Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejthetetlen jó férjnek, páratlan jó apának, fiúnak, testvérnek, vőnek, sógnak és rokonnak néhai Ludányi Bay Gábor kir. itélőtáblai bírónak folyó hó 3-án éjjeli 1 órakor, életének 47-ik, boldog házasságának 18-ik évében 3 napi súlyos szenvedés után történt csendes elhunytát. Kedves halottunk hűlt tetemei folyó hó 5-én d. e. fél 11 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a Miklós-utca 1927. sz. házunknál tartandó gyászima után a Kossuth-utcai temetőbe öök nyugalomra tétetni. Mély végtiszteléségtételre a megboldogult kártársait, rokonainkat, barátainkat s jóismerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk Debreczen, 1897. d-czember hó 3-án. Bánatos neje: özv. Bay Gáborné sz. Fischer Mária. Gyermekei: Leona, József és Gabriella. Szülei: Ludányi Bay Ferenc és neje Bernáthfalvi Bernáth Mária. Ipa. Fischer Nándor. Testvérei: István nejjével Mészáros Erzsébet és gyermekei. Mihály nejjével Sántha Erzsébet és gyermekei. Teréz özv. Viczian Elekne. Sándor nejjével Klobusitzky Mária és gyermekei. Amália özv. Zoltán Jánosné és gyermekei. Ferenc nejjével Borbély Lenkével. Ádám, Lajos, Mariska, Bertalan m. kir. konvédhuzár főhadnagy. Ida férjével Lator Istvánnal és gyermekei. Ilona, András és Kálmán számos sógorai és sógorónői és számos rokonok nevében is. Béke poraira!

* Minisztérium kiküldött Debreczenben.

A párisi világkiállítás magyar kormánybiztoságának kiküldötte Dr. Moldoványi István tegnap városunkba érkezett, hogy a párisi világkiállításról a városháza nagyteremben nagyobb szabású felolvasást tartson. A kiküldöttet Szabó Kálmán kamarai elnök üdvözölte a városháza nagytermében, a hol a tartalmas felolvasás a legnagyobb érdeklődés mellett szaktekintélyek jelenlétében lefoyt. A mintegy 3/4-ed óráig tartott felolvasás után Moldoványi Szabó Kálmán a földmívelésügyi minisztérium kiküldöttei Dr. Kóssy János kíséretében meglátogatta városunk előkelőségeit a főispánt, polgármestert, városi főjegyzőt, Wolaffka Nándor cz. püspököt és Kiss Aron tiszánt. ref. püspököt, kiket látogatása a legkedvesebben érintett.

* Ferencz napja. Megint egy nagyobb kiterjedésű névnap került ki a naptárból. Maga a név ugyan hét betűnél nem több, hanem igenis kiterjedt azoknak a száma, a kiknek Ferencz nevet juttatott a végzet. Így közeletünk kimagasló alakjai közül Rigó Ferencz és Király Ferencz képviselők, Dr. Fér Ferencz ügyvéd, Nagy Ferencz bankigazgató, Varga Ferencz épí-

tész, a rendőrségnél pedig Ács Nagy Ferenc fogalmazó ünneplik meg a mai nagy napot.

* Kegyesrendiek ünnepe. A magyar kegyes-tanítórindiek debreczeni algyimnasia-mának tanuló ifjusága által a kegyes-tanítórindiek iskolák három százados fennállásának emlékére 1897 évi december hó 8-án d. u. 5 órakor a róm. kath. elemi leányiskola nagytermében iskolai ünnepély tartatik. Az ünnepély lefolyása a következő lesz: Reggeli 8 órakor ünnepélyes haladó istentisztelet és nagy mise a kegyesrendiek templomában. Az istentisztelet a t. gymn. énekkar énekel. Az iskolai ünnepély műsora. 1. Ima a hazáért. Eneki a gymn. énekkar. 1. Hymnus. a »Kegyes-iskolák« háromszázados fennállásának evfordulójára írta Bartha György kegyes-tanítórind tanárjelölt. Szavalja Danilovics Pál IV. o. tanuló. 3. A főpap imája Nabucco dal-műből. Eneki a gymn. énekkar. 4. Akalmi felolvasás. Tartja Mácskai Lajos tanár. 5. Nép-dal-egyveleg. Eneki a gymn. énekkar. 9. Kazlánti szent József alma. Irta egy kegyesrendi tag. Szavalja Éricz Ernő II. o. tanuló. 7. Szózat. Eneki a gymn. énekkar.

* 50 ftos alapítvány. Polgári József helybeli földbirtokos atya, néhai id. Polgári Andras emlékére a nőgyelet arhavázanak 50 ftot adományozott, a melyet a nőgyelet nevében Szűcs Kálmán nőgyeleti pénztáros az alábbi sorokban fejezi ki köszönetét: Köszönetnyilvánítás. Polgári József ur boldogult atya, id. Polgári Andras elhalalozásának evfordulóján, 50 ftot adományozott a helybeli jótékony nőgyelet arhaváza czéljaira, mely jótékony adományt a nyilvánosság előtt köszönettel nyugtatványozok. Debreczen, 1897. decz. 1. Szűcs Kálmán nőgyel. pénzt.

* Duhajkodó parasztlégények. Ez év január havában a h.-dorogi szilaj legények hogy a kir. ügyész ur szavaival eljek, egy súlyos testi sértéssel végződő tancsmulatságot rendeztek. A mulatságok, mint rendszeren, verekedés lett a vége. Négy délczeg legény szerepel a nevezetes ügyben, kik ma ültek a vádlottak padján a debr. kir. tszék előtt. — Fodor György i. l. ellen kifejezésekkel támadta Tóth Józsefet, mire az önérvényes harczli szájon vágta és sére mezte megsértő jét. Ezt látva Fodor Ferenc, odament Tóthoz és köztük igen csinos verekedés támadt, melyből hogy győztesen melyik került ki, biz azt nehéz lett volna kideríteni. Anyi azonban tény, hogy Fodor Ferenc jól homlokot ütötte Tóthot, aki erre beszaladt egy kis mellékajton a koresmába, a hol azonban az éppen kimenoi akaró Tatorján György egy ütötte őt homlokon egy furkós bottal, hogy meaten összerogyott. Dr. N. a g y László alügyész Fodor György, Fodor Ferenc és Tatorján György ellen súlyos testi sértés vétsége miatt emel vádat, míg Tóth Józsefet közrend elleni kihágás miatt kéri elítélni. A kedélyes vádbeszéd után a tszék visszavonult ítélethozatal végett. Rövid tanácskozás után meg is hozott az ítélet, mely ekként szövege: Fodor György, Fodor Ferenc és Tatorján György bűnösnek mondatlak ki és a t. k. 302 § a értelmében Fodor József 10 napi fogház és 5 ft pénzbüntetésre, Fodor Ferenc 20 napi fogházra és 5 ft pénzbüntetésre, Tatorján György 14 napi fogház és 5 ft pénzbüntetésre, Tóth J. pedig ki beismerte, hogy az utczán nyilvánosan verekedett, 3 napi elzárásra és 5 ft pénzbüntetésre ítélte tek. Ugy az edzett dorogi paraszt legények, mint a kir. ügyész is megnyugodtak az ítéletben. Vigan danolva hagyták el a legények a tszék épületét, miután halasztást kaptak büntetésüknek leülésére.

* A gyónás titka. Vettük a következő sorokat: A g y ó n a s t i t k a cím alatt a Debreczen f. évi nov. 29-iki számában egy újdonság jelent meg, mely épen a Debreczen által két év előtt szellőztetett azon esetre czélozva, hogy egy vegyes hazasságra lepott fiatal nőtől a helybeli prépost plébános c. püspök az abszolut magtagadta azért, mert nem adott revorvált arról, hogy összes születendő gyermekeit a róm. kath. vallásban

fogja nevelni, azt írja, hogy az illető nő most két év múltán halálos ágyán tanuk jelenlétében kért bocsánatot az illető főpaptól, kinyilatkoztatván, hogy az egész sajnálatos dolognak igazi és egyedüli oka ő. Nem akarom a régi vitat feleleveníteni, de mivel e közlemény alkalmával hamis világitásban tüntesse föl, és az igazságtalanság bélyegét süssé rá, tartozom az elkövetett szeretett lenynek azaz, hogy ezt a valóságnak meg nem felelő hírt megczafoljam. Nőm halálos ágyán semmifele oly kijelentést, mintha az egész két év előtt tényleg megtrétdolt volna, nem tett, hanem kijelentvén, hogy mindenkivel, ki ez életben kellemetlenséget okoztak neki, kibékülni óhajt s bocsánatát kéri azoknak, kiket valaha megbántott volna, épen úgy mint ő, maga is szívből megbocsát azoknak, kik őt megsértették. A helybeli róm. kath. segédlelkész utján, kinek előbb meggyónt, s ki az utolsó lelki vigasztalásban részesítette, a helybeli prépost plébános cz. püspök előtt is tolmácsolni kívánta azokat az igaz keresztyén érzelmeket, melyekkel e földi életől megvált és kerte, hogy a főpap is bocsásson meg neki, ha valamiben megsértette. Ez a valóság. Debreczen, 1897. decz. 2. A gyázoló férj.

Köteless-gűnknek tartjuk e nyilatkozatra megjegyezni, hogy a két év előtt lefolyt vitát felelőstenni mi sem akarjuk s még kevésbé volt szándékunkban, hogy lapunk akkori állapontjának helyességét problematikussá tegyük, a minek gyanuja a nyilatkozat első részéből kiérzik, azonban kiadtuk a most helyrehozott hírt azért, mert egészen természetesen találjuk s ezt a vélekedésünket a fenti nyilatkozat mindenben megerősíti. Már pedig elvünk, hogy amicus Plats, amicus Aristoteles, maxime autem amica veritas. — Ezzel a vitát bezárjuk.

* Vadászbal Hadházon. Vették a következő Meghívót: A H.-Hadházi vadász-társulat f. évi deczember hó 11-én, a vendéglő helyiségében saját penztára javára zartkörű vadász-balt rendez. A balbizottság: Farkas Ödön elnök. Ifj. Hadházy Endre, alelnök. Kóti Jeremiás jegyző. C-apo Zsigmond penztárnok. Bartha Gabor, Borsy József, Fazekas Gabor, legifj. Hadházy Endre. Hadházy Ferenc, biz. tagokból áll. Belepti díj: személy-jegy: 80 kr. — Család-jegy 2 ft 50 kr. Kezdeté este 7 órakor. Jegyek előre válthatók Hadházy Jenő ur kereskedésében és este a penztárnál.

* Hölgyek figyelmébe! Kronovitz Matild női-ruha varróné lakását Budapestről Debreczenbe, Nagy-uj-utca 1707. szám alá. Weinberger Lajos ur házába helyezte át. Csakis előkelőbb, legújabb divat szerinti munkákat teljesít.

x Sebesy Basset Vilmos operaénekes, ki 3 évig Nemetszországban, 9 évig Amerikában mint színész és énekes működött, itt szülővárosában az angol és német nyelvben privát tanítást elvállal. Czime Miklósi utca 1915.

Táviratok

Mibe került Görögországnak a háborusdi?

Bpest decz 3. A Debr. ered. táv. A görög pénzügyminiszter már összeállította a kimutatást azon költségekről, melyeket a könnyelműen indított haboru a görög népek okozott. Ezek körülbelül 128 millió arany frankra rugnak, a miből 92 millió a hadi kárpótlásra, 34 millió a tulajdonképeni háborus költségekre és két millió a magánosoknak fizetendő kárpótlásokra esik. Azonkívül körülbelül 10 millió frankot fog igényelni a theszáliai menekültek eltartása és hazaszállítása. A háboru költségei szerint másfélszer oly nagyok, mint Görögország egy évi összes bevétele.

Egy leány merénylete.

Bpest dec. 3. A Debreczen er. táv. Gorján tábornok leánya Galatza bálról dr. Bastaki fűrdőorvosra, aki elcsábította. Az államügyész vád alá helyezte ugyan a kis-

asszonyt gyilkossági kísérlet miatt, azonban a ligha történik valami komolyabb baja, mert a szakértők egyhangu nyilatkozata szerint a forgópisztoly oly módon volt megtöltve, hogy az nem sühetett el. A fűrdőorvost felfüggesztették állásától.

Oláh nemzeti bál.

Budapest, decz. 3. (A Debr. ered. táv.) A kolozsvári nemzeti kaszinó minden Sylvester éjjelén nagyszabású jótékonyczélu hangversenyt szokott rendezni. Ennek a hangversenynek pártját akarja most csinálni az ottani oláh egyetemi ifjuság s ezek szintén Sylvester éji mulatságot rendeznek, mely főként az által lesz érdekessé, hogy a résztvevők, úgy hölgyek, mint férfiak oláh nemzeti kosztlűmökben jelenek meg, oláh zenekar játszik s oláh énekkar szerepel.

A román király Pétervárrott.

Budapest, decz. 3. (A Debr. ered. táv.) A román király pétervári látogatására vonatkozólag az orosz kormány felhivatalos lapja a »Nurde« következőleg nyilatkozik: A bécsi és budapesti lapoknak a látogatásra vonatkozólag nyilvánított aggodalmi alaptalanok. E lapok — úgy látszik — attól tartanak, hogy Oroszország és Románia szövetséget kötnek, sem Oroszországnak, sem Romániának azonban nincs szüksége szövetségi szerződésre, hogy folytassák a testvéri viszonyt, mely Nagy Péter óta közöttük fennállt. Karoly király Pétervárrott — körülvéve a sok bajtárstól, akikkel hazája szabadságát kivívta — abban a fogadtatásban fog részesülni, mely őt mint egy velünk barati viszonyban álló rokonhitű állam uralkodóját illeti.

Bartha diadala.

Budapest, decz. 3. (A Debr. ered. táv.) Bartha Miklós megválasztásának híre általános örömet keltett az ellenzéki pártokban. Saját párja legközelebb értekezletet hív egybe, hogy az ő elnökielte és utmutatása mellett tanácskozzék az osztrák helyzetéről. Ellenzéki körökben az a hír, hogy az osztrák atakulát sokkal szemben a két part részéről együttes akció lesz indítható.

A török pénzügyek vizsgálóbizottságának magyar tagja.

Budapest, decz. 3. (A Debr. ered. táv.) Jankó, osztrák-magyar főkonult, aki monarchiánkat jelenleg Smyrnában képviseli, mint a »Kel. Ért.« jelenti, legközelebb a török dette publique igazgatótanács tagja a fogjak kinevezni, ahol az osztrák-magyar bondholdeket fogja képviselni. Ez állást annak előtte Priuzig-Herward lovag töltötte be, ki néhány héttel ezelőt Becsben hirtelen elhunyt. Kinevezésénél mervadó bizonyára azon körülmény, hogy Jankó hazánkia, egyike azoknak, akik a keletet legalaposabban ismerik és soka működött Konstantinápolyban is, mint nagykövetségünk első dragománja.

Az albán zavarok.

Budapest, decz. 3. (A Debr. ered. táv.) Konstantinápolyból jelentik: T. Lesen megbízható értesülés alapján helytelennek bizonyul azon feltevés, mintha az albán zavargások a török uralom ellen irányuló jelleggel bírnának. A zavargások indító oka az a személyes gyűlölet, mely az iyeki főkörmányzó és az albán törzsfőnök Riza bég között már régibb idő óta fennáll. Az utóbbi törzsenek embereit a helyi hatóságok ellen fellázította, amiből kifolyólag megtámadták a kormányzó palotját, ki viszont a helyőrség segélyét vette igénybe. A katonaság és a törzsbeli albánok közt Ipsken és környékén folytak apróbb csatározások is, melyeknél mindkét részről több halott s sebesült volt. Mertekadó körökben utalnak arra, hogy a muszliman albánok változatlanul híu alattvalói a szultánnak és hogy a legutóbbi haboru alkalmával is jelentékeny haderőt szolgáltattak a török seregnek.

Színház.

Trilby.

E hipnotikus francia dráma még mindig vonz. Tegnap hatodszor került színre és teljesen telt ház előtt. Ugy látszik, hogy a debreczeni közönséget éppen úgy elfogta a Trilby-láz, mint Európa és Magyarország többi városait, s a kigyógyulás tünetei még eddig nem akarnak jelentkezni.

Trilbyt az idegekkel nézik az emberek, a szerző is az idegeknek írta azt, a szereplő színészek szintén az idegeiket rombolják a dráma előadása közben.

A századvégi emberiség életében már nagyon figyelemreméltó tényezők az idegek. Thea, feketekávé, dohányozás, morphin, opium, arsenikum, már régtől polgárjogot nyert a civilizált világ háztartásában. A szesz italok fogyasztása világ-zerte óriási mérveket ölt s ezzel együtt észlelhető az erkölcsök hanyatlása is. Ezeknek mindnek az idegek, a századvégi idegek az okai.

Hogy hova fog ez vezetni, arról már nagyon sok böles ember gondolkozott, de előre tudni éppen úgy mint bármi mást — nem lehet. Annyi tény, hogy a legutóbb tíz évben az ideggyógyintézetek száma megháromszorozódott s az örültek háza nem képesek befogadni a mindinkább szaporodó élőhalottak óriási számát.

Eh... de mit is aggaszt engem a jövőendő emberiség sorsa, mikor nekem a Trilby tegnapi előadásáról kell kritikát írnom.

A tegnapi előadásról, melynek érdekességét az általános Trilby-lázon kívül még az is növelte, hogy a harmadik felvonásban előforduló „Au clair de la lune” kezdetű dalt a bűbajos hangú vendégprimadonna, Komáromy Mariska énekelte. Ugyszintén tegnap leptek fel betegsük után mindenkor K i s s Irén és T a n a y Frgyes. Az előadást általában már untig ismertették eddig, úgy hogy arra újból re-zetesen kiterjeszkedni, nagyon hálátlan dolog lenne. A szereplők tegnapi játéka éppen olyan volt, mint a többi. Egyedül a Komáromy Mariska éneke az, ami ez alkalommal külön kiemelhető.

Rövid volt az egész dal, néhány röpke percig tartott az egész, de a hatása mégis valóban hatalmas volt. Mikor a dráma szóaradata közben felcsendül a színpalak között Trilby bűbajos hangja; tagadhatatlan vonzó, meglepő valami.

A közönség a színpalak mellett felzúgott zajos stabszati tapokra valódi lelkes tapviharral válaszolt, mely arra indította a művésznőt, hogy megismételje énekszámát.

Az előadás kezdetén Komjáthy Jánost remek koszorúval lepték meg tisztelői.

Liviusz.

IRODALOM.

Diákelet Angolországban Iria Laur e A. Fordította Heg-dús Pál. Ifjúsági irodalmunk par év óta öröndetes módon fellendült. Hazai írónk legkiválóbbjai szívesen dolgoznak az ifjuság számára és a külföldi hasznos és jó könyvek sora megjelennek nyelvünkön. Laurie ifjusági regénye ezek közül való. Egy fiatal diákelet rajza ez, az angol nevelési mód helyes és mindenképpen jelempző módjának fellüktetése. Mily eszközökkel kell leztyőzni a serdülő ifjunak magával született gyengéit, leszoknia hirtől és a testet, lelket nem rendszabál, okkal idomítani, hanem a természet egyenes fejlődésmentét követve fejleszteni: ime ez van megírva ebben a könyvben. Olvasván e szinos keretbe foglalt történetet, a didaktikus rész észrevétlenül lesz a fiatal elve kinevé és pedig gyönyörködéssel megszerzett kinevé. A francia közepiskolai ifjusagnak (12—16 év) ez a legkedve-ebb olvasmánya. Bzzuk benne, hogy hamar népszerűvé lesz a mi ifjuságunknál is és az iskolai könyvtárakban. A szöveget a francia kiadás 24 eredeti fametszetű képe kíséri és a könyv kiálata egészen igen tetszetős. Megjelent a Franklin-Társulat kiadásában; ára 1 frt 80 kr., vaszonkötésben 2 frt 60 kr.

Magyar Robinson Defoé Daniel szép éges regénye világ: jár útjában már rég megállapodott nálunk is. Közel egy század óta öregek és fiatalok gyönyörűségére, nagy és gazdag irodalma van a magyar Robinson-fordításoknak. Az a fordítása azonban, mely a Franklin-Társulat kiadásában most jelent meg méltán megérdemli a magyar Robinson nevet. G a l Mőze-, a magyar ifjuságnak e szépszavu elbeszélője mondja el újra Robinson Kruzoé élete és viszonagságai tanulságos történetet. Defoé után azzal a tiszta szépséggel mely kívül oly kevés mesemondóknak sajátja szellemében alakjában magyarra fordítja Robinsont Paget Walter 120 ily fajta magyar könyveknél ritkán meg-zokott művészi szép rajza díszíti a szép nyomású kötetet, melynek ára 1 frt 80 kr., vaszon kötésben 2 frt 40 kr. De adott ki a Franklin-Társulat ezúttal ebből a könyvből egy drágább díszkiadást is igazán izlales falemezből való táblás kötetet, a melynek az ára 4 frt. H-lyesen tette, mert a Robinson kedvs olvasmánya a jóm-du szülők gyermekeinek is, a kiknek olyan ajándékot keresnek, m-ly különleg is mutatósabb legyen. Ilyen esetekben bizonyára kapóra jön a díszkiadás.

Cox György. Görög regék. Fordította Komáromy Lajos. Fiataloknak és öregeknek képzelete kevés könyvön mutat el oly szívesen, mint azokon, a melyek a görög mythologia ragyogó világát varázsolják elénk. A gyermekkorát élő nép regéiben, mythoszaiban az egész emberiségnek a csudához, a természet fölötti dolgozhoz való nagy vonzódását ismerjük meg s nem pusztán egy nép hittege-világát. A görög nép képzelete minden népénél szebben alkotta ezt meg. A természet maga az ezerféle csodás megnyilatkozásában, a lég, a föld, a tenger és vizek nem lehetnek holt, életnélkül való alakokkal. A teremtés mindenütt életet lehel, ott magasabb lények emberek módjára elnek, gondolkoznak, éreznek és cselekesznek, csak-hogy a mi véges tudásunk határán kívül vannak ezek a dolgok. A görög mythologia ez alakokhoz, természetfölötti lényekhez történeteket fűz és ezeket mondja el nekünk oly ritka szépen Cox György immár második magyar kiadásban megjelent könyve. Nem a tudós száraz fejtegetései ezek; szépen, kedvesen elbeszélte történetek, melyek képzeletünkben egy-hamar el nem mosódnak. A most megjelent második kiadásba 90 képet tett a kiadó, a melyek csaknem valamennyien archeologiai minták után készült eredeti rajzok és metszetek, melyek bizonyára nagy áldozatokat igényeltek. A könyvet a Franklin-Társulat a szokott csinnal alitotta ki. Ára 3 frt. Színes vaszonkötésben 3 frt 50 kr.

A regelő tulipán. A legkisebb, 8—11 éves gyermeknép számára csak nagy ritkán jelenik meg valamely jóra való meséskönyv. A legtöbbje idegenből ideszakadt kepeskönyv, melyhez aztán a kiadó magyar szöveget írat. Bodrogi Lajos könyve a gyerekvilágnak régi kedves olvasmánya, hiszen már negyedik kiadása az, mely az iment Kardis Pál átdolgozásában megjelent. Tele van ez a könyv kedves, naiv hangulattal és azokkal a gyönyörűséges mesékkel, melyek a gyermek képzeletet oly tanulságosan népesítik be. Ez a kiadás is kétségtelenül hamarosan el fog kelni. A színes borlemba kötött, sok képpel ilusztrált könyv ára 1 frt 40 kr.

Kutya-történetek.

Az 1572-ik esztendőben O r a n i a i Vilmos spanyolországi harczaik közben B r a b a n t b a n tartózkodott s francia csapatok megérkezését várta. Ámde a várt segédcapatok nem érkeztek meg s közeledvén a tél, kénytelen volt zsoldosait elbocsátani. Visszavonulását meg is kezdte a még megmaradt katonáival a Rajna fele. Ez alkalommal majdnem a spanyolok kezébe került, ha a hü és éber kutyaja nincs a közelében. Fáradságtól elbágyadva feküdt sátrában, az álm csakhamar erőt is vett rajta. A király sátra őrizetlen volt. Ekkor egy spanyol csapat közeledett, az első eősökön már áthaladt s a szunnvadó katonák közt áronva a király sátrának tartott, midőn a királyi sátorban levő kis kutya elkezdett rémesen üvöltöni s dühösen rangatni a király fekhelyének szélét; ajeledas még idejekorán történt, a király s a sátor körüli örök figyelmessé lettek az örök által s megértvén a veszélyt, mihamar visszavertek a csekély számú spanyol csapatot. Főösleges ta'án hozzátenni, hogy az ura életét megmentő kutya mily kiváló bánásmódban részesült ezentul, sőt ura halála után sarkövére a hü e képét is rávésték.

A f r e i l a s s i n g i vasuti kasszatórófa alkalmából, mint egy szemtanu elbeszéli, megható jelenet játszódott le. Egy nagy barna kutya erősen szűkölt, vonított egy vagon mellett, a melynek romjai felig eltemettek egy fiatal embert. Ez a fiatal ember gazdája volt, a kinek szerencsére semmi baja nem történt, csak nagyon kényelmetlen volt a helyzete. Még mielőtt az emberek segítségére mentek volna, a kutya dühösen rontott többször a vagonra, hogy gazdáját kiszabadítsa, de a szilánkok összevérezték, a nélkül, hrgy cseljét elérhette volna. A mikor aztán segítségére mentek a gazdájának, még nagyobb buzgósággal látott hozzá a szilánkok elhordásához, miközben hálásan ugrált a dolgozó emberekre. A mikor pedig kiszabadult a gazdája, nem tudott hova lenni örömeiben.

Egy b u d a p e s t i hajóskapitány nyolcz hónappal ezelőtt elvezette nejét. A gyermektelen házaspárnak kedvence egy kis kutya volt, mely ma hűséges kísérője a férjnek, de még hűvebb gyászolója az elhunytak. A kapitányne hiala óta a kis állat mindennap kimegy a kerepesi-uti temetőbe urnőjének sírja tövében kis mélyedést kapart ki magának, hol éltén-szomjan, bánatosan szokta eltölteni a napot. A multkor két napig napig nem tért vissza, és ura egy matrózával hozta haza erőnek erejével.

Egy bécsi orvos Bécs közelében nyaralt családjával. A kis leányának egy szép gyerekkocsit vett és a dada abban viszi sétálni a kicsikét. A társaságnak Lot, a pudli kutya is tagja, a hűséges állat folyton a gyerekkocsit előtt ugrált és néha meg a kocsiba is beugrott a gyermek mellé. Egy nap azonban a gyerekkocsinak hűlt helye tamadt. Az udvarból valaki ellopta. Már feladták a reményt hogy a kocsit megtalálják és a dada a kicsikét a karján vitte sétálni.

De egy nap véletlenül mégis csak megtaláltak a gyerekkocsit. Amint ugyanis az orvos családja sétálni indult, egyszerre csak a kis kutya nyugtalanul ugralni kezdett és ingerületen szaladt neki egy a másik oldalon czipelt gyerekkocsinak. Az orvos nejé a kutya uralása által figyelmessé lett arra a gyerekkocsira és ő is átmint a másik oldalra, hol csakhamar megismerte a saját kocsiját. Az a másik dada eleinte himezett-hamozott, de aztán mégis csak bismerte, hogy ő lopta el a kocsit a saját asszonyának kis gyermeke számára. Így lett L o t pudliból a legügyesebb detektiv. P e n s y l v a n i á b a n E l d r e d városában késő éj idején kigyuladt a szálloda, mely aznap tele volt vendégekkel. Az egész személyzet aludt az éjjeli kapus pedig részegen tá-molygott és mitse vett észre a nagy veszedelemből. A kutyanak ő volt a gazdája s a hü állat legelsőbb is az ő megmentésére gondolt. Gallerjánál fogva megragadta s kiczipelte az utcára, hogy a friss levegőn magához térhesen. Aztán visszafutott a szállóba s rettenetes ugatásba kezdett, mivel sikerült is a vendégeket felvernie. Hanem még ennél is többet tett. Egy asszony menekülés közben kiejtette a karjaiból a gyermeket s a derék állat fogai közé kapva a sirdogáló kicsit, kimentette a lángok közül. Ujra meg újra befutott az égő házba, hogy menteni segítsen — és egyszerre csak nem jött többé elő. Valami lehulló gerenda üthette agyon, odaégett. Odaégett annyi sok emberért, aki neki idegen volt s a ki talán meg is rugdosta őt. Ez a kutya filozófia, a melyben valóban nincs egoizmus. A legaltruisztikusabb érzésű teremtmény bizonyosan tényleg a kutya. Így mondja el mindezeket a kolozsvári állatvédő egyesület hivatalos lapja, mely szinte megható szeretettel foglalkozik az állatok védelmével.

nem c
gazdas
melésé
ára a
tatott,
tatott
kitson
sára s
tette a
áreme
közéj
delmes
általab
pitani
hogy fo
nyitása
karolás
azonbat
tapasz
termelé
tésünk
lob, a r
megtize
mi több
lománya
a s
hogy mi
gazdakö
A
mitások
ket a so
ként eg
szedelme
vet gáto
monopol
ára évrő
nebezde
ban nem
daczára
szívósan
napjaink
legkomol
erélylyel
szüntetés
között, h
növények
komlónak
nem a le
reményt
nálunk p
meg oly
országban
nak egye
művelés
pasztalatt
országok
el nem m
az idő, m
senyt a s
mert kom
vebb jelle
termelőnk
gazdag tap
egyebkent
számos vic
gyemet ére
nagyon let
felelő talaj
tűnöknek is
végrehajtot
a termés
hatja.
Az on
gyakorolja
nyiség, mi
ben már a
a komló k
teit kísérle
foszfatnak
maradt ere
rendelkezés
gyák holda
többletet id
kintve anno
számot tev

KÖZGAZDASÁG.

Mezőgazdasági apróságok.

A mai nehéz gazdasági viszonyok között nem csekély gondot ad a gazdának az, hogy gazdaságának üzletágában mely növények termelését karolja fel. Igaz ugyan, hogy a buza ára a folyó évben jelentékeny emelkedést mutatott, de ez az egy körülmény nem szolgálhatott még elegendő alapot arra, hogy elváltson bennünket s a buza természetes fokozására sarkantsen, mert a mint váratlanul érintette a gazdaközönseget ez idén az az óriási áremelkedés, ép oly váratlanul érheti majd a közeljövőben ismert egy nagy s még veszedelmesebb árcsökkenés. A buzáról vagy egyáltalában a gabonatermelésről tehát megállapítani nem lehet. Érdekében van a gazdának, hogy folytonosan új jövedelmi források megnyitására gondoskodjon új termelési ágak felkarolása, meghonosítása által. — A feladat azonban nem könnyű. Mert nézzük csak mit tapasztalunk az állattenyésztés és növénytermelés egyes ágainál. Szarvasmarha tenyésztésünk félelmetes ellensége a ragadós tüdőlob, a ragadós száj és körömfájás alaposan megtizedelte szarvasmarha állományunkat, sőt mi több tönkre tette egész vidékek marha állományát, sertés állományunk legnagyobb része a sertésvésznek lett áldozata elannyira, hogy milliókra rugott azon összeg, melyet a gazdaközönség e téren szenved.

A növénytermelési ágban hasonló kalamitásokkal találkozunk. Burgonya termelésünket a sok állati és növényi ellenségek helyenként egészen tönkre teszi: cukoriparunk veszedelmese helyzete a cukorérra természetes vet gátot; dohánytermelésünk fejlesztését a monopólium zárja korlátok közé; a lóheremag ára évről-évre apad, egyszóval súlyos gondok nehezedenek a gazdaközönség vállára s valóban nem eléggé lehet csodálkozni azon, hogy daczára a rossz helyzetnek, a gazdaközönseg szívesen fejleszti tetteit a megélhetés nehéz napjaiban s nem csügged, sőt ellenkezőleg a legkomolyabb törekvéssel s igazi férfias eréllyel lát hozzá a válságos állapot megszüntetésére, örömmel tapasztaltuk a többek között, hogy a termelésben helyt ad az ipari növények egynemelyikének, így a szikoriának, komlónak stb. s bár az eddigi eredmények nem a legfényesebbek, de azért olyanok, hogy reményt adnak kedvező eredményre. Hogy minálunk pl. a komlótermelés nem eredményez még oly sikert, minőt Csehországban, Franciaországban, Belgiumban tapasztalhatunk, annak egyedüli okát abban kereshetjük, hogy a művelés terén nem bírnak még oly sok tapasztalattal s gyakorlattal, mint az említett országok komlótermelői. A mi azonban késik, el nem mulik. Bizonyára elő nem sokára az az idő, mikor a mi komlónk is kiállja versenyt a saazi, aushai vagy pfalzi komlóval mert komlótermelésünk mindinkább intenzívebb jellegűt kezd ölteni s iparkodunk komlótermelésünk a külföldi komlótermelők e téren gazdag tapasztalatait érvényesíteni. — Erre egyébként nagy szükség is van, mert hazánk számos vidékén igen jövedelmező s nagy figyelmet érdemlő művelési növény a komló, nagyon lehet fokozni. Jó vedett fekvés, megfellelő talaj annak okszerű megmunkálása, kitünőnek ismert fajták behozatala, czelszerűen végrehajtott trágyázás mind oly tényező, mely a termés eredményét lényegesen módosíthatja.

Az említettek közül különösen a trágyázás gyakorolja a legnagyobb befolyást, úgy a mennyiség, mint a minőség javulására. Újabb időben már a műtrágyák is alkalmazást nyernek a komló kertekben s a mint az ez irányban tett kísérletek eredményei igazolják a superfoszfátok és chilisalétromnak elhíntése nem maradt eredmény nélkül. Több oly adat áll rendelkezésre, a mely szerint a jelzett műtrágyák holdanként csaknem egy métermazsa többletet idéztek elő, a mi a komlónál — tekintve annak magas árát — mindenesetre számot tevő körülmény.

CSARNOK.

Egy kis fog miatt?

Irta: Henry Germain.

Egy kiváló író állítja, hogy azokat az asszonyokat, kik híresek mély gondolkozásukról, bántja, ha őket szépségükért szeretik; azt akarják, hogy mindenki a lelkükért szeresse őket. Pedig hát melyik az az ifjú nő, a ki nem gondol szüntelen a maga szeretetre méltó külsejére s nem fordít aggályos gondot magára, mikor tetszeni vágyik.

Egy fehér hajszál, egy fog kibulva, az első alig észrevehető ráncz, nagy fájdalmat szokott okozni nekik. A nő egyforma örökre és hogy még a legerényesebb asszonyokban is van jó adag hiúság, azt eléggé bizonyítja a következő kis történet.

Hát természetes, hogy egy ifjú háaspárról van szó; egyetértésük nagyobb volt, mint a milyet képzelni lehet; valami ideális egyetértés volt ez.

Az asszony széke, mint a napsugár, arca finom, rózsás, nagy azurkék szeméi mélyek voltak s ragyogtak, mintha a lelke fényelt volna ki belőlük; a férj barna, szemei feketék, néha-néha fel-felobbantak feltékenyen: arczkifejezésében, szabályos arcvonásaiban szenvedély s jódag büszkeség tükröződött.

Imadták egymást és szerelmüket napról-napra ujjonnan mutatták ki egymásiránt; de hat az örökön tartó mezés hetek, a felhőtlen ég az összekoczanásoktól ment ház ebből a világból valok e vajjon? S egy ostoba kis esemény kis hűja, hogy véget nem szakította ennek az izeni harmóniának.

Jeanette, ki hű volt, mint minden Éva lánya, egy szép napon azt vette észre hogy szépséges szája fogorvában egy fogacska erősen romlani kezd. Borzalom! A fog immár feketedni kezd. Mit tevő legyen? De hát nem ejteth-e méltan kétségbe egy rossz fog egy gyönyörűséges asszonykát.

Jeanette miután jó ideig tündődött fájós foga felett, hősies tette határozta el magát. Ime a nélkül, hogy Gaston a férje megtudná, ki fogja huzatni azt az átkozott kis fogat s egy hamisat tétet helyébe.

— Masnap — míg férje üzleti dolgában reggel óta tavol volt a haztől — elküldte szobalányát a környékbeli leghesebb fogorvoshoz, hogy hozza el minden áron. A cseled csakhamar visszajött egyedül s megbiztos hirt sem tudott mondani, hogy a fogorvos, ki eltávozott, tán el is utazott, előné vagy sem.

S ime, alig egy óra múlva belép a szalonba egy elegáns fiatal katonatiszt, meghajol s az asztalra helyez egy tokot es kinyitván azt, — mindeuféle műszere tünik elő belőle.

— Ki ön uram s mit akar? kérdi Jeanette elbámulva.

— Hát... asszonyom... a fogorvos vagyok!

— A fogorvos? — ebben az egyenruhában?

— Ki fogom magam magyarázni asszonyom s letette szipkáját, hogy taglejtésekkel kísérhesse beszédet. Tartalékos tiszt vagyok, három hónap óta főhadnagy, mikor az ön szobalánya erem jött, éppen X tábornok temetésére készültem, kinek én voltam szerencsés lefogni a szemét. Igaz ugyan, hogy hivatalosan végig ott kellett volna lennem, de az ön szobalánya sürgetésére asszonyom s mivel hogy nem akartam elszalasztani egy ily bájo-új páciensemét, hamarabb eljöttem onnan s hogy ne vesztgessem az időt, elhatároztam, hogy a hogy vagyok, uniformisban jövök. Le a kezékké asszonyom! Bátorság! — Aztán mosolyogva tette hozzá: — Ha végzek, újra kocsiba ülhetek s a ceremónia végére megint ott leszek. Távolléteket menteni fogja e kedves operáció.

Jeanette teljesen megnyugtatta e magyarázat által, legbensőbb szobájába vezette a

fogorvost és rendelkezésére bocsátotta habozás nélkül szép száját.

— Most vigyázzon!

— Jaj!...

— Megvan! tessék.

A szerencsétlen fogacska künn volt minden fájdalom nélkül: de abban a pillanatban, mikor az orvos egy hamis fogat vett elő, — hogy beerősítse a másik helyére s helyrehozza a teljes szépségen ejtett csorbát — kívül, — az előszobában csegettü hangja hangzott fel.

Jeanette rettegve a gondolatól is, hogy meglepik, félbeszakította a fogorvost s figyelve hallgatódzott. — Egy pillanatra rá a szobalány kopogott a bezárt ajtón s rémülten kiáltott:

— Asszonyom, a nagyságos ur! Azonnal akar a nagyságával beszélni!

(Vége köv.)

Debreczeni

Városi színház.

Folyó szám 64.

Bérlet szünet.

Szombaton, 1897. decz. 4-én L. Komáromy Mariska vendégfelléptével:

Orpheus az alvilágban.

Operette 4. felvonásban. Irta Offenbach J.

SZEMÉLYEK:

Közvélemény

Jupiter

Juno

Orpheus

Eurüdike

Aristens (Pluto)

Stys Jankó

Vénus

Cupido

Diana

F. Kállay L.

Sziklay M.

Locsarekné.

Karacs.

L. Komáromy.

Békési Gyula.

Szentés J.

Cserényi A.

Szabó I.

Serfőzy Zs.

Holnapután, vasárnap, 1897. decz. 5-én két előadás:

Délután 3 órakor

A két Khon.

Énekes bohózat.

Este 7 órakor rendes helyárrakkal

Angyal Bandi.

Teleky Miklós népsziműve.

Uj czukor.

Sacharin (francaise) 1 drb 1 1/2 krajczár

elegendő 2 liter kávéhoz. Ismételadónak

1000 drb 9 frt. Csakis

Th. HOLLÁ

Chan, gyári raktárában.

Prága, Zizkow.

Telephon: 2049.

Ügynökök

kerestetnek oly új czikkek eladására, a mely czikkek egy városi emberre, mint a gazdálkodóra egyaránt nélkülözhetetlenek. **Mellékkereset** gyanánt is mindenki, a kinek a magánkörökben ösmerettsége van elvállalhatja ezen ügynökséget. **Magas jutalék** vagy **fix fizetés** biztosítottatik. Ajánlatok **Fr. Pokorny Prág, Peters-gasse 8. intézendők.**

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapir cégnyomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték cégnyomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Részvények, szelvények, elsőbbségi kötvények, értékpapírok, évi jelentések, zárszámadások, rovatos ivec, tabellák.

Gyászjelentések.

Hangverseny műsorok. Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Különlegességek kitünő magyarsággal helyesen kiállított **ÉTLAPOKBAN.**

Pinczérszámlák bor és sör czimkéik.

Napilapok, hetilapok, szaklapok, képes folyóiratok előállítása

diszes, pontos és jutányos kivitelben. Ezek szétküldése (expediálva.)

Bármily terjedelmű regények, elbeszélések, költemények, tudományos és szakmunkák előállítása.

Névjegyek 50 krtól kezdve.

A „Debreczen” kiadóhivatala.